

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ
24

YASAMA YILI
3

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

10 Ekim 2012 Çarşamba

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
GÖRÜŐME TUTANAKLARI

10 Ekim 2012 arŐamba

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
İstihdam ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda iki alt komisyon kurulması hakkında	1:17

İ İNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:17
Gürkut ACAR (Antalya)	3, 15
Ayşe Nedret AKOVA (Balıkesir)	4
Alev DEDEĞİL (İstanbul)	6
Binnaz TOPRAK (İstanbul)	6:8, 12:15, 17
Öznur ÇALIK (Malatya)	9:10, 12, 15
Ruhsar DEMİREL (Eskişehir)	10:12, 13
Hülya GÜVEN (İzmir)	12
Tülay KAYNARCA (İstanbul)	16:17
Açılma Saati: 10.37	
Kapanma Saati: 11.37	

10 Ekim 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.37

BAŞKAN: Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ: Öznur ÇALIK (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Binnaz Toprak (İstanbul)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

0

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, öncelikle hepinize hoş geldiniz diyorum.

Saat on bir buçukta bir Alman heyetinin kabulü var. Onun için, toplantıyı başlatmak istiyorum.

24'üncü Yasama Döneminin Üçüncü Yasama Yılı'nın 1'inci toplantısını, çoğunluk vardır, açıyorum.

Bu yasama dönemimizin, yasama yılımızın öncelikle verimli ve hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Türkiye'deki toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik, eşitsizliklerin giderilmesine yönelik faaliyetlerimizin bu dönem yasama ayağında da hızlı bir şekilde devam edeceği hep birlikte uyumlu ve verimli çalışmalar yapacağımız inancıyla sözlerime başlamak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, Komisyonun geçen döneminde özellikle "alan çalışması" olarak adlandıracağım Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamaya Yönelik Elverişli Ortamların Oluşturulması Projesi kapsamında yaptığımız kalkınma bölgeleri, 12 NUTS bölgesinde altı bölge toplantısı gerçekleştirdik. Bu bölge toplantısında aslında bize, Komisyona sağladığı faydalar: Türkiye'deki mevcut kanunların, mevzuatların, yönetmeliklerin, genelgelerin alanda ve pratikte hayat bulup bulmadığını görebilme şansını verdi, fırsatını verdi. Ortaya çıkan aksaklıklar, engeller, zorluklar, haklara ulaşmada, hizmetlere ulaşmada ya da eşitsizliklerin giderilmesi konusunda özellikle seçilmişlerin, atanmışların ya da akademisyenlerin ya da sivil toplum kuruluşlarının bu konuda ne tür çalışmalar yaptıklarını, aralarındaki uyumu, ahengi görebilme imkânı oldu. Bunları raporluyoruz. Bunlarla ilgili faaliyet raporumuzu da tamamladık önümüzdeki günlerde faaliyet raporunu sizlere de ulaştıracağız.

Bildiğiniz gibi, Komisyonumuz geçen dönemde de iki tane de Komisyon raporumuzu kabul etmişti, bunları da hazırladık, bastırdık ve bunları şu anda Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımıza,

tüm bakanlıklara, sivil toplum kuruluşlarına, üniversitelere ve tüm milletvekillerimize dağıtıyoruz, bir iki gün içerisinde dağıtım işlemi başlamış olacak ama ben bu vesileyle bu raporların hazırlanmasında emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Bu raporlarımızın bundan sonraki çalışmalara hem esas olacağını ve bu konuda da takipçi olacağımızı buradan ifade etmek istiyorum. Ayrıca, bu raporların önerileri ve tavsiyeleri çerçevesinde de bu yaz döneminde ilgili bakanlıklara bu raporları götürüp atması gereken adımların atılması konusunda da kendilerine raporu teslim ettik, önerilerimizi, raporun sonuçlarını paylaştık. Dolayısıyla, bu konudaki çalışmalar da bu şekilde başlamış oldu ama biz yakinen takipçisi olacağız.

Ayrıca, bu dönemde tabii, bu alan çalışması bizim Komisyon faaliyetlerimizin hem yasama ayağındaki hem de kanunların takibi ayağındaki ya da diğer uluslararası ya da ulusal düzeydeki birtakım farkındalık yaratma olaylarından biraz daha bizi belki geride tuttu. Onun için, bu dönemi yasama ayağının daha kuvvetli olarak çalışacağımız bir dönem olarak görüyorum çünkü hem aksaklıkları görme konusunda daha tecrübeli olduk hem de uzman arkadaşlarımız, Komisyona gelsin gelmesin, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen tüm kanunları toplumsal cinsiyet eşitliği açısından gözden geçirecek. Bunun haricinde, yine Komisyon uzmanı 2 arkadaşımız da uluslararası tüm anlaşmaların çevirilerini yaparak tüm Komisyon üyesi milletvekillerine bunları ulaştıracak. Dolayısıyla, tüm anlaşmalarla ilgili, Türkiye'nin taahhüt koyduğu anlaşmaların neler olduğu, bunlarla ilgili neler yapmamız gerektiğini ve neleri gerçekleştirdik, neleri gerçekleştireceğiz, bu konuda neler yapmamız gerekliliğiyle ilgili tüm Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımıza da böyle bir teknik rapor sunmuş olacağız. Bunun hazırlıklarına başladık. Öbür taraftan, temel kanunlar belirlenmiş idik, otuz sekiz temel kanun belirlenmiştik. Bunların da toplumsal cinsiyet eşitliği açısından gözden geçirilmesiyle ilgili bir çalışma başlatacağımızı söylemiştik. Bu işin uzmanları, altyapısı hazırlandı. Bu konuda gerçekten alanında çok deneyimli, özellikle kadın erkek eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliği alanında eşitlik uzmanı akademisyen uzmanlar bulduk. Bunlar tabii ki Birleşmiş Milletlerin katkılarıyla sağladığımız, onların ilana çıkarak gerçekleştirdiği bir çalışma oldu. Bu konuda bize Birleşmiş Milletler Kadınlar Fonu katkıları koyacak. Bu çalışmayı Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Birleşmiş Milletler Kadınlar Fonu ortaklaşa yapacağız. Bu konudaki altyapımız hazır. Bu projeye de bu dönemde başlamış olacağız.

Şimdi, demin bahsettiğim bölge toplantılarına bu yasama çalışmalarının ağırlığının daha fazla olması nedeniyle bir süre ara vermek, biraz daha hafifletmek düşüncesi ve bir belki bahara doğru bir final toplantısı ya da gene bir bölge toplantısı gerçekleştirerek sivil toplum kuruluşlarının, özellikle kadın STK'ların katılımıyla şubat-mart ayında büyük bir toplantı gerçekleştirmeyi düşünüyoruz. Sivil kadın örgütleri, kuruluşları, STK'ları bu konudaki taleplerini iletiler. Dolayısıyla, bizim bu önümüzdeki kasım ve aralık ayı Meclis çalışmalarının yoğunluğu nedeniyle belki olmayacaktır, aralıktan sonra şubat, mart gibi böyle bir toplantıyı gerçekleştirme fikri geliştirdi, bunu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik elverişli ortamın oluşturulması projesi yine bu bağlamda devam edecek. Belki bölge toplantılarının haricinde bir başka alanda, başka bir metotla, onun arka planını şu anda hem Birleşmiş Milletler hem biz bir düşünüp başka bir yol haritasına, bir projeye doğru götürebilme ihtimalimiz de var. Bunu da çalışabiliriz ya da nasıl yapabiliriz? Özellikle önümüzde bir yerel seçim var ya da üst düzey kademelerde kadın varlığıyla ilgili bir durum var. Dolayısıyla, böyle bir alana kayabiliriz. Medya raporuyla özellikle bu birleşerek bir çalışma yapılabilir. Bununla ilgili de bir arka plan çalışması hazırlıyorlar. Bu hazır olduğu zaman yine sizlerle bunu paylaşabiliriz veya bu konuda söylemek istediğiniz bir husus varsa da bunu belirtebilirsiniz.

Ben, Başkanlık sunuşlarından sonra gündemimizin 1'inci maddesine geçmek isterim ama bu hususta, genel çerçeve içerisinde ve önümüzdeki dönemdeki yol haritasıyla ilgili söylemek istediğiniz bir şey varsa sözü de bırakmak isterim.

Söz almak isteyen milletvekili arkadaşımız varsa buyursun.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Bu “arka plan” dediğiniz olayı anlamadım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, “Bölge toplantıları yapıyoruz.” dedik ya, alan çalışması. Bu alan çalışmasının, yani bu proje kapsamındaki saha çalışmalarına bir müddet ara verdim çünkü bu toplantıları hazırlamak gerçekten aslında çok yoğun bir emek gerektiriyor. Dolayısıyla, biz geçen dönem bunları yoğun ve üst üste yaptık ama en kısa zamanda bu toplantıları gerçekleştirip alandan birtakım doneleri almayı hedeflemiştik. Yani kanunlarımız var, uygulamalar, yönetmelikler, genelgeler var. Bunların hayata geçip geçmediğini, oradaki yöneticilerin bu konuyla dertlenip dertlenmediklerini, orada eşitlik birimlerinin olup olmadıklarını, yani bir sürü konuya baktık değil mi? Sığınma evlerinden tutun erken yaşta evliliklere ya da okullaşma oranından okuma yazma oranına kadar bir sürü hususa baktık ve bütün bölgeler, Türkiye'nin ne durumda olduğunu gösterecek bir tespitler yaptık ama bu tespitleri bu dönemde biraz daha farklı yollarla yapabileceğimiz ve projeyi başka bir ayakla geliştirebileceğimiz bir proje hâline getirelim istiyoruz. Dolayısıyla, ne olabilir konusunda da düşünelim, bu konuda da bir kafa yoralım ve onlar bir çalışma yapıp getirecekler. O çalışmayı da birlikte değerlendiririz, başka bir çalışma olabilir veya o çalışmayı beğenebiliriz, ona devam edebiliriz diyebiliriz. Yani onun birazcık şeklini değiştireceğiz şimdi, onu söylemek isterim.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Gündemimizin 1'inci maddesiyle ilgili de şunları söylemek istiyorum: Tabii, alt komisyon olarak bu dönemde yeni alt komisyonlar da kuracağız. Bunlardan özellikle geçen dönemde, hani, çalışma grupları oluşturalım konusunda konuştuğumuzda aslında en çok talebin istihdam konusunda olduğunu gördük. Tabii, Türkiye büyüyen bir ülke, gelişen bir ülke. Dolayısıyla, istihdamın artması, iş gücüne katılım oranlarının yükselmesi, kadın istihdamının artması Türkiye'nin büyümesinde önemli bir rol oynayacaktır. “Kadın istihdamı” dediğimiz başlığa baktığımızda onu da çok net gördük aslında,

şöyle ki: Sanayi bölgesinde çalışan kadının, vardiyalı çalışan kadının durumundan tutun, kırsal alanda çalışan kadının durumundan tutun, esnek çalışma modeli isteyen kadından tutun, kreşinden tutun, etüt merkezlerinden tutun, istihdama katılmak isteyip de önündeki engelleri aşamayan kadınlardan tutun, kooperatiflerden tutun ya da birtakım durumlardan dolayı çalışma hayatına katılmak isteyip de katılamayan kadınları gördük, neyi, nasıl yapacaklarını gördük, olumsuz olumsuz örnekler gördük. “Bu alanda ne yapabiliriz?”i geliştirmek adına çok geniş bir yelpazesi var. Yani burada “istihdam” dediğiniz şeyde karar mekanizmalarındaki, üst düzeydeki kadınlar da bu grubun içine girecek. Bunu birçok alt başlık altına getirip “Böyle bir istihdam komisyonu, kadın istihdamının artırılmasına yönelik bir alt komisyon kurulabilir miyiz?” diye bir düşünce geliştirdik ve tabii, bütün bu politikaları hayata geçirmenin en önemli unsuru da bütçe olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla “Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bütçe konusunda ne yapabiliriz?”i de çalışmak gerekiyor. Bu konuda bir çalışma var Türkiye’de. Dolayısıyla, Komisyon olarak da yeni başlanmış bir çalışma bu ama alt komisyonumuz böyle bir çalışma yaptığında da özellikle yani “mali” dediğiniz hususlar altında, politikaların hangi kaynakla gerçekleştirileceğine işaret eder. Dolayısıyla, böyle bir komisyonun kurulması da ortaya konan politikaların hayat bulmasında çok önemli olacaktır. Onun için, bir de bütçelemeye ilgili bir alt komisyon kuralım düşüncemiz var.

Bunun haricinde, boşanmalarla ilgili sebepler, sonuçlar onlar araştırılabilir diye bir düşünce, işte, çocuk, kadın, insan ticaretiyle ve kırsal alandaki kadının kamu hizmetine erişimiyle ilgili düşünceler var ama ilk etapta iki tane komisyon kuralım, üç tane ya da dört tane komisyon kurduğumuzda çalışmalarımızın biraz daha zor olacağını düşünüyorum çünkü ayrıca bir küçük çalışma grupları oluşturma düşüncemiz vardı biliyorsunuz. O yüzden, bir kısım arkadaşlarımız alt komisyonunda, bir kısım arkadaşlarımız da hem ayrımcılıkla hem medyayla hem de uluslararası sözleşmeler ve faaliyetler boyutuyla ilgili bir çalışma grubunda faaliyet göstermesi gerekecek. Dolayısıyla, iki tane alt komisyon kurulması hususunda.. Bunlardan belki ilk başta kuracağımız istihdam olabilir, diğeri de bütçe olabilir ama Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen araştırma önergeleri var biliyorsunuz, boşanmalarla ilgili. “Eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu araştırma komisyonu kurulmazsa bizim Komisyonumuzda bir alt komisyon kurulabilir.” diye bir düşünce var ama o, dediğim gibi, şu anda değil, belki şu anda iki tane kuralım, daha sonraki dönemdeki komisyonların çalışması bittikten sonra kurulacak diğeri başlık da olabilir diye düşünüyorum.

Bu konuda görüşlerini ifade etmek isteyen milletvekili arkadaşımız varsa söz verebilirim.

AYŞE NEDRET AKOVA (Balıkesir) – Boşanmalar da çok önemli ama siz onu biraz daha...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle olabilir: Yani grubun, daha doğrusu Başkanlığın bu konuda gelen, benim de verdiğim bir öneri var, başka milletvekili arkadaşların da var, onu netleştiremedim. Yani araştırma komisyonu kurulacak mı, bu konuda ne yapılıyor, o bir netleşsin. Eğer kurulmuyorsa

Komisyon da kurulmasıyla ilgili bir çalışma yapabiliriz. Olmazsa haftaya çünkü bizim bir toplantımız daha olacak, haftaya bugün 16'sında. Özellikle de onun da bilgisini vermek istiyorum: Bu, kadın kooperatifleriyle ilgili Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız gerek Gümrük ve Ticaret Bakanlığı gerekse diğer konuyla ilgili bakanlıklarla çalışmalarını tamamladı, bir noktaya getirdi. O gelinen noktayı bize göstermek istiyorlar, sunmak istiyorlar. Haftaya özellikle kadın kooperatifçiliğiyle ilgili, biliyorsunuz, geçen dönemde bununla ilgili bir çalışma başlatmıştık, yazın bu çalışmanın takibini de yaptık. Dolayısıyla iş olgunlaştı. Haftaya bir sunum bununla ilgili yapacaklar. Bir de bakanlıklardan katılım olacak, daha doğrusu, bakanları davet edeceğiz. O da şu, onu da sizlerle paylaşmak istiyorum: Özellikle, 2010 Başbakanlık genelgesi çerçevesinde kadın istihdamının artırılması ve karar mekanizmalarındaki kadın varlığının artırılması konusunda bakanlıkların yaptığı çalışmaların neler olduğunu takip etmek açısından bizden ne beklerler, kendileri ne koymuşlar bunlar bir değerlendireceğimiz... Geçen dönemin sonunda, gene bu vakitlerde tüm bakanlıklara bu genelgeyle birlikte mevcut çalışmalarını ve durumlarını bildirmelerini istemiştik. Tüm bakanlıklardan cevap geldi ve biz bunları raporlardık ve bir istatistiki format hâline getirdik fakat her bakanlıktan gelen cevap aynı duyarlılıkta ve hassasiyette olmadı. Dolayısıyla, hepsini, tamamını istatistiki bilgiye dökme şansımız olmadı. Bunun için, Devlet Personel Başkanlığına yazdık onlar da bize bir bilgi getirdiler ve biz o hâliyle bir formata oturttuk. Şimdi, bu dönemde, bir sene sonra bu konuyla ilgili neler değişti, neler gelişti? Dolayısıyla, tüm bakanlarımızı Komisyona davet ederek bu konudaki çalışmalarını bize anlatmalarını isteyeceğiz. Haftaya toplantımızın bir bölümünde bakan olacak, bir bölümünde de dediğim gibi, kadın kooperatifleriyle ilgili sunum gerçekleşecek.

Şimdi, o zaman şöyle yapalım: Bu iki alt komisyon, bir tanesi istihdam, bir tanesi de toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda oylamaya geçmek istiyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonlarımızın şimdiden verimli ve hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bu komisyonlarda görev almak isteyen arkadaşlar özellikle düşünsünler. Ben üyelerin seçimini bugün yapmayacağım, onu da haftaya yapalım istiyorum ki hangi alt komisyonlarda hangi arkadaşlarımız görev almak isterlerse kendilerine bir haftalık bir düşünce zamanı bırakmak durumunda olalım.

Şimdi, çalışma grupları oluşturulması ve sürekli takip çünkü hayat ve toplumsal olaylar çok hızlı, özellikle Türkiye'de gündemin çok hızlı değiştiğini, çok sıkı takibin gerektiği, bir yandan da yasaların aynı şekilde hızlı takip edilmesi gerektiği bir çalışma şekli olması gerekiyor. Komisyonumuzda o yüzden çalışma grupları oluşturalım ve bu çalışma grupları da sürekli Komisyona bilgi akışı sağlayacak, bu konuda Komisyonun çok daha aktif refleks yapabilen, duyarlı ve tepki verebilen bir komisyon hâline gelmesini sağlayalım diye düşündük. Özellikle, ayrımcılık konusunda, özellikle medya konusunda ve özellikle de uluslararası sözleşmeler bağlamında çünkü bunların ara

raporları oluyor, Türkiye'nin sunduğu raporlar oluyor, bunların takibi ve neticelerini Komisyonun sürekli takip etmesi gerekiyor. Dolayısıyla, bu gruplarda çalışabilecek, çok büyük değil ama 2-3 arkadaştan oluşan bir çalışma grupları oluşturalım diye ben düşünürüm ya da nasıl bir çalışma grubu oluşturalım? Bu konuda bir şey söylemek isteyen arkadaşımız, önerisi olan arkadaşımız varsa söyleyebilir. Çalışma grupları oluşturalım diye düşünüyoruz. Bu çalışma gruplarında da görev alacak arkadaşları aslında bugün de belirleyebiliriz diye düşünüyorum.

Bir şey söylemek isteyen var mı?

Alev Hanım, çalışma gruplarıyla ilgili...

ALEV DEDEGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, çalışma gruplarının kurulması, tabii, çok verimli olacak çünkü seçtiğimiz alanlarda uluslararası alanda olsun, Türkiye içindeki icraatlarda olsun sık sık çok değişiklikler, ilerlemeler ya da problem saptamalar, yeni çözüm önerileri geliyor. Bu Komisyonun da, tabii, sürekli kendini güncelleyerek bütün bunların farkında olması ve en azından kamuoyuyla kurduğu ilişkilerde bu tavsiyeleri yapabilmesi açısından çok önemli.

Başlıklar: Konuşmuştuk zaten. Bu bilgiler gelmişti, değil mi? Yeterli bulmuştuk. Buna ilave edecek bence bir şey yok.

Sadece bu çalışma gruplarıyla ilgili de isterseniz, arkadaşlarım da uygun görürse, bugün herkes tercihini bir düşünür, haftaya o alt komisyonlarla birlikte belki de hani çalışma grubunun altına ismimizi yazıp ve alt komisyonun da altına ismimizi yazıp öyle bir şekilde size hepimiz verelim, ona göre değerlendirilsin. Eğer herhangi bir çalışma grubuna ya da alt komisyona umulandan fazla talep olursa orada da hep birlikte yeniden bir denge oluşturur, başka gruplara kaydırırız. Ama bugün onların üstünden geçip, belki arkadaşlarımız bakarlar, bir tercih belirleriz, haftaya da bunu bitiririz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Size de Hocam söz vereyim, ondan sonra başlıkları ben bir kere daha söyleyeyim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bütün arkadaşları gördüğüme çok sevindiğimi söyleyecektim. Biz Medis açılmadan iki gün önce Cumhuriyet Halk Partisi toplandı, orada da dedim: Her gün bir arada ola ola lise öğrenciler gibi olmuşuz. Okullar açıldı, birbirini özlemiş. Onun için bir herkese “merhaba” demek istedim; bu bir.

Hani “Erteleyelim” demişsiniz. Ben birazcık geciktim, çok özür dilerim. Dün gece çok geç bitti çünkü. Şu geç biten gecelerden sonra sabah erkene koymasak şunu çok sevineceğim.

“Anadolu’daki seyahatleri biraz erteleyelim” falan demişsiniz. Ben, hatırlıyor musunuz Sibel Hanım, geçen sene de söylemiştim. Onların bir formatını değiştirelim, artık böyle valiler, belediye başkanları...

BAŞKAN – Tekrarı oluyordu birbirinin.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tekrarı oluyor. Daha çok orada yaşayan kadınlarla yani duyurup bunu -bütün dört partiye de oy vermiş kadınlarla yani sadece belirli bir parti değil- oradaki kadınlar, o şehirde yaşayan kadınlarla -benim önerim o olacaktı- toplantılar yapıp... Bunu da yapabiliriz hemen öbürlerinin sonuçları gelmeden bile. Yani sorunları nedir, o kentteki sorunları nedir, yapılanlardan ne kadar memnunlar? Biz bu idari kısmını dinledik ama idareciler biliyorsunuz abartırlar. Bir şey söylemek zorundalar, onun için şunu yaptık bunu yaptık falan diyorlar ama gerçekten de bu kadınların yaşamında bir değişikliğe yol açtı mı bu yapılanlar, bize anlatılanlar? Unuttum ya ne anlatıldığını ama bir şeyler anlatıldı. Onları raporda göreceğiz.

Ne gibi sorunları var bu Anadolu kentlerinde kadınların? Bunu böyle daha interaktif bir şekilde hani konferans formatında o konuştu, bu konuştu değil de. Kadınlarla sohbet şeklinde belki acaba öyle bir dizi mi -"Kadınlarla sohbet" adı altında da olabilir bu- başlatsak. Bir bunu söylemek istiyorum başta.

BAŞKAN – Ben de aynı fikirdeyim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Onu bir konuşalım isterseniz bugün.

Bir ikinci de söylemek istediğim, geçenlerde sizinle beraber Boğaziçi Üniversitesindeki uluslararası toplantıya katıldık. Galatasaray Üniversitesi Sebahat Hanım'dan dolayı "Ben yapmam." demiş, Boğaziçi' ne aktarıldı o. Ve birlikteydik. Orada siz yoktunuz ama bir gün önce Zeynep Karahan Uslu ordaydı. Bu kürtaj yasasından bahsedildi. Bu, bütün kadın örgütleriyle olan bir toplantıydı. Kadınlar o konuda çok endişeli, tedirgin. Zeynep Karahan Uslu da dedi ki: "Yok öyle bir şey. Gelebilir, gelecek herhâlde ama bizim Komisyon, tali komisyon olur." Hatta ben söz alıp eleştirdim bu tali komisyonu bu kadar rahatlıkla söylemesini.

Son anda olunca hiçbir şey yapamıyoruz. Geçen sene ben hakikaten ciddi tepki gösterdim o Şiddet Yasası'nda bizim tali komisyon olup "Bir saat içinde hadi kararınızı verin, Adalet Komisyonu bekliyor." denmesine.

Ben diyorum ki: Bugün, bu sefer, şimdiden Cemil Çiçek'ten bir randevu alıp... Yani böyle bir komisyon varsa, bu tali mali komisyon olamaz. Geçen sene, bakın, Adalet Komisyonunda tek bir kadın vardı, onun da bu işlerden pek haberi yoktu kadın konusunda. Briefing verildi örgütler tarafından da o şekilde savunabildi. Bizim asıl komisyon olmamız yani bu Kürtaj Yasası gündeme gelecek olursa veya genel olarak kadınları ilgilendirecek herhangi bir yasada, özellikle kadınlara yönelik bir yasada asıl komisyon olmamız doğrultusunda Cemil Çiçek'e bir grup oluşturup gidip konuşalım diyorum ya da yazılı bir şey yollayalım.

Çok teşekkürler. Bunları söylemek istiyordum ben ilk toplantıda.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Meclis Başkanımız şu anda yurt dışında. Önümüzdeki hafta çarşamba dönecek zannedirim. Ben bu konuyla ilgili bir randevu talebi yaptım. Yurt dışından dönünce önümüzdeki hafta içerisinde ya

çarşamba ya perşembe ya cuma hangi gün olacak bilmiyorum. Şu anda yurt dışında olduğu için randevuyu netleştiremedik ama talebimiz var. Özellikle bu husus, esas komisyon olmamızla ilgili yani özellikle bazı kanunlarda İç Tüzük değişikliği mi gerekecek, ne yapılması gerekecek... Ama bu konuda biz bunu arzu ediyoruz.

Şu anda, bildiğiniz gibi, mevcut bir kanun geldiğinde, özellikle şiddetle ilgili kanuna baktığınızda Ceza Kanunu'nu direkt ilgilendirdiği için yani içinde cezaya yönelik maddelerin olmasından dolayı Adalet, mesela kürtağa ilgili Sağlık Komisyonuna. Meclisin bir uygulaması, bir geleneği ya da teamülü bu şekilde. Dolayısıyla bu değiştirilebilir bir şey diye görüyorum. Bu konuda bir değişiklik yapılabilir diye görüyorum ama bunu hep birlikte sağlayacağız. Onun için Meclis Başkanımıza gittiğimizde... Meclis Başkanımızla daha önce konuştuğumuzda da bununla ilgili İç Tüzük değişikliğinin gerekli olduğunu söylemişti. Dolayısıyla şu anda yani uygulamanın İç Tüzük'ten dolayı olmadığını, bir İç Tüzük tekrar gündeme gelir mi, onu da Komisyon üyesi bütün milletvekili arkadaşlarımin bir düşünmesini isterim.

Buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tabii, bunun adaletle, bilmem sağlıkla falan ilgili boyutu var ama asıl konu, kadınlara bakış açısıyla ilgili bütün bu yasalar. Ona da Kadın Erkek Komisyonunun bakması gerektiğini gerçekten düşünüyorum ve bu Komisyonun bir işlevi varsa, uyduruk bir komisyon değilse, bu konularda dahi tali olmamız kabul edilebilir değil. Bunu anlatalım yani Cemil Bey'e.

İç Tüzük'ün de o maddesini bulalım. Öyle bir şey var mı, yok mu; ben bilmiyorum. Hangi maddeyse bulalım, bir bakalım ve nasıl değişebilir.

İki şey söyleyecektim. Bir, bu Komisyonun şu, Allah aşkına, Kadın Erkek Fırsat, "fırsat"ı değiştirmek için bu sene uğraşalım. Yani her gördüğüm her Allah'ın kulu sokakta da, tanıdıklarımın arasında da bu "fırsat" da neyin nesi diyor. Çünkü kadın erkek fırsat eşitliği zaten var da, eşitlik yok. Onun için "fırsat" lafta kalan...

İkincisi, gene bu bizim Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını ilgilendiren bir konu. Geçenlerde geçiyordum, farkında da değilim, "Yaşlılar ve Özürlüler Merkezi" mi ne. Bu ismin değişmesi için de uzun bir işmiş falan ama, danışmanıma baktırtım, 500 tane yasada "özürlü" geçiyormuş. Hatta uluslararası sözleşmeyi biz "engelli" diye başlık atıp içinde "özürlü"ye dönüştürmüştük.

Şimdi, bu "özürlü" kelimesi, hakikaten aşağılayıcı bir kelime. Sanki onlarda bir suç varmış falan gibi. Özür dilemek hep suçla ilgilidir ya. Yerleşik kelime "engelli" artık. Değiştirmek için bir teklif vermemizi de bu yıl yapacaklarımız arasında ben bunları öneriyorum. Resmî olarak öneriyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Hocam.

Sayın Çalık...

ÖZNER ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkan, ben de Komisyonumuza bir kez daha yasama yılının hayırlar getirmesini temenni ediyorum ve Binnaz Hocanın söylediği gibi biz de özlemişiz hem arkadaşlarımızı... Yaz tatili bitti. Yeniden arkadaşlarımız görmek memnuniyet verdi.

Söz almamın iki gerekçesi var: Birincisi, Binnaz Hocanın söylediği konuyu ikinci olarak söylemek isterdim ama hemen ona bağlantılı olarak ifade etmem gerekir ki kürtaj yasasıyla ilgili olarak son yapılan çalışmalarda Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sekiz ona yakın toplantı yaptılar bakanlar düzeyinde, müsteşarlar düzeyinde ve bir rapor elde edildi ve bu rapora istinaden de şu anki mevcut kürtajla ilgili yasadaki kadına verilen ya da aileye verilen haklarda bir değişlik yok. Çok daha memnun olacağız ve çok daha güzel şartlar var. Birincisi, tecavüzle ilgili çok daha ağırlatılmış cezalar geliyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama bunun bize gelmesi lazım.

ÖZNER ÇALIK (Malatya) – Hocam, özür dilerim.

Cezai müeyyideler olduğu için Adalet Komisyonuna mutlaka gider ve gitmesi gerekir. Ben hem bir sağlıkçıyım hem eczacıyım. Bu yasanın, kürtaj yasasının Sağlık Komisyonuna mı gitmesi gerekir, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna mı gitmesi gerekir diye bana sorduklarında, ben kesinlikle Sağlık Komisyonuna gitmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü birinci önceliği, kadının sağlığı. Öncelikli anne sağlığı ve bebek sağlığı. Haklardan ziyade olması gereken sağlıkla ilgili. Biz bunu ana komisyon olarak alalım inceleyelim, tali komisyon alsın götürsün, Sağlığa baksın, Adalet baksın değil. Yani sadece körü körüne kadın haklarını savunmak adına insan sağlığını bence çöpe atmamız gerekir. Öncelikle konuşulması gereken hekimlerin anne sağlığıyla ilgili vereceği kararlar bu anlamda çok önemli, bebek sağlığı açısından vereceği kararlar çok önemli. Aramızda hekim arkadaşlarımız var. Bu konuda benimle hemfikir olacaklarını düşünüyorum. Dolayısıyla Sağlık Komisyonuna gerekirse biz Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak gidelim, dinleyeyim ama ana komisyon olma konusunda raporu çok detaylı inceleyen birisi olarak... Ki, geçen ay Helsinki’de bu rapor üzerine çok uzun boyutlu uluslararası bir toplantıydık ve bununla ilgili olarak da ben Sağlık Komisyonunun ana komisyon olması gerektiğini düşünüyorum.

Bizim daha önce çıkardığımız 4320, evet, ana komisyon bizim Komisyonumuz olmalıydı. Evet, onun hakkı bizim Komisyonumuzdu ama bunun hakkı Sağlık Komisyonundur diye düşünüyorum. Adalet de gidecektir, bize de gelecektir.

“Özürlü” ve “engelli” kelimesiyle ilgili olarak, bununla ilgili bir çalışma yapıldığını, başladığını bilmemiz gerekiyor. Şu anda “özürlü” kelimeleri tüm literatürden de çıkarılıyor. Bakanlık da bu konuda çok ciddi çalışma sarf ediyor ve “engelli” kelimesini koyuyor. “Hanım” kelimesinin yerine ya da “bayan” kelimesinin yerine de “kadın” konuyor. Artık Meclisimizde de bu konuda değişiklikler de yapıldı.

Ruhsar Hocam bu konuda talebi de Meclis Başkanımıza iletmişti. Meclis Başkanımız hemen Meclisten başlattı. Bu vesileyle de gittiğimiz yerlerde arkadaşlarımız da sordular: "Kadın diye dikkatimizi çekiyor. Özel mi artık bu?" Evet, gerçekten dikkat çekecek boyutta farklılık yaratıyoruz.

Sayın Başkanım, bu kürtaj mevzuuyla ilgili benim Komisyonumuzla ilgili söylemek istediğim birkaç cümle var. Size intikal eden iki tane dilekçem var. Bu iki tane dilekçeden bir tanesi biraz evvel sizin söylemiş olduğunuz 25 Mayıs 2010 tarihindeki Başbakanlık genelgesine istinaden bakanlıklara yapmamız gereken yazılar ve bunlarla ilgili neler yaptıkla ilgili çalışma.

Bununla ilgili sayın bakanlarımızın Komisyonumuza davet edilmesi, bence, bu işi çok güzel hâle getirecek. Çünkü farkındalık yaratmamız gerekiyor ve her yerde, kendi siyasi partimizde bunun mücadelesini verirken ve en az yüzde 20 siyasi katılımı sağlarken diğer yönetim kademelerindeki kadın oranlarını da bu anlamda hepimizin Komisyon olarak takip etmesi gerektiği kanaatindeyim ve bakanlıklarımızın da bu hassasiyeti göstermesi adına yine "Mevzubahis kadınsa gerisi teferruattır." deyip siyaseti bir tarafa koyarak bu konuda da bakanlarımıza gereken soruları sormamız gerektiği kanaatindeyim.

İkinci dilekçemiz de, özellikle son yıllarda herkesin de dikkatini çeken, oranlarını aslında değerlendirdiğimizde farklı yorumlar elde edeceğimiz, boşanmalarla ilgili. Ben boşanmaların özellikle bizim Komisyonumuz tarafından incelenmesi, ayrı bir araştırma komisyonu olarak kurulabilir ama bu, araştırma komisyonundan ziyade yapılması gereken işlem, bizim özellikle alt komisyon olarak bir boşanmayla ilgili, gerekçeleri, sebepleri diye irdelitemiz ve incelememiz gerektiği kanaatindeyim. Kuracağımız alt komisyonlardan bir tanesi de boşanmanın gerekçeleri ve Türkiye'deki fotoğrafı diyebiliriz. Bununla ilgili dilekçelerim sizin elinizde.

Ben bir alt komisyon kurulmasını da bu vesileyle sizlere öneriyorum ve teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ruhsar Hanım...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Efendim, tekrar, herkese günaydın.

Ben, öncelikle şunu söyleyeyim: Sayın Meclis Başkanıyla ben –siz de vardınız- şahsi olarak da bir kez görüştüm. Bu Komisyon her ne kadar Meclis'in sitesinde "ihtisas komisyonları" adı altında bir şemada yeri ihtisas komisyonu diye geçiyor olsa da, kanunla kurulmuş, İç Tüzük'te yer almayan bir komisyon. Dolayısıyla bizi esas komisyon yapamıyorlar. Yani o, bizim İç Tüzük'ün hangi maddesi diyebileceğimiz bir durum değil. İç Tüzük'te ihtisas komisyonlarının adı belli. Bu, ancak İç Tüzük'te yapılacak bir düzenleme, bir değişiklik, her neyse, onunla olabileceği hepimize söylendi. Dolayısıyla bu konuda da henüz Genel Kurulda bir çalışma yok; bu birincisi.

İkincisi, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun adı değişsin gibi bir şey konuşuldu. Ben, bu gündeme gelirse diye söylüyorum. "KEFEK" diye, kısa adı bile artık kafalara yerleşmiş. Yani

muhakkak “fırsat” olmasaydı ya da güncel tabirle “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonu” olsa idik, hani naif söylemler güzel gelebilir ama bu kısaltılmış “KEFEK” adı bile birçok yerde artık literatür gibi mevzuatta yer edinmeye başlamış. Açıkçası bazı şeylerle çok oynamak da doğru değil gibi geliyor bana. Ben kişisel kanaat olarak söylüyorum.

Bir de, bu isimleri değiştirmek öyle çok kolay bir şey değil. Bunlar kanunla kuruluyor. İşte Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu. “Ha, kanun yapmak çok kolay. Aşağıda parmak kaldırırız” a gelebilir ama. Yani o fırsat, ülkenin de bir realitesi. Fırsatlar da pek eşit değil gibi. Ama kürtaç konusunda: Ben Sağlık, Çalışma, Aile, Sosyal İşler Komisyonun da üyesiyim. Burada birkaç arkadaşımız var aynı komisyon üyesi olan. O Komisyon yalnızca Sağlık Komisyonu değil, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu. Dolayısıyla sanıyorum ki asıl komisyon oraya gelecektir ve doğrusu da odur diye düşünüyorum. Nasıl ki her milletvekilinin zaten bütün komisyonlara katılma ve fikir beyan etme hakkı var. Yani bu Aile İçi Şiddeti Önleme Yasası’yla benzer bir durum değil. Çünkü bu konu Türkiye’de her şeyden önce sağlık tamam ama ahlaki boyutuyla da çok düşük seviyede tartışıldı. Söylemsel olarak çok düşük seviyede tartışılmış bir konu.

Bizler, hekim olarak biliyoruz ki, “küretaj” tabiri yalnızca rahim içi tahliye için kullanılmıyor. Yani dermatoloji de bile bazen “yara kürete edilebilir” filan gibi. Ama halk arasında bu söylendiğinde, illa istenmeyen bir gebelik var, kadının bütün özel hayatı ortalığa dökülerek çok böyle seviyesiz bir tartışmaya geldi bu. Konunun açılışı itibarıyla da öyle olmuştu. Dolayısıyla bunun daha bilimsel bir platform olan öylesi bir yerde tartışılması daha iyi. Sosyolojik boyutu için buraya da mutlaka tali komisyon olarak gelecektir ama önemli olan, önce insanı yaşatmak. Tıbbiyede genel kabul vardır önce zarar vermeyeceksin diye. Hasta tedavi etmek değildir aslında hekimlerin ve eczacıların birincil görevi, önce zarar vermemektir.

O bakımdan, ben o komisyona gelmesi çerçevesinde ama belki bu Komisyondaki her arkadaşımın da orada gelip kanaat belirtmesinin daha doğru olacağını düşünürüm. Nasıl ki biz bu şiddeti önleme adı altında çıkan yasada gittik Adalet Komisyonuna... Her ne kadar Sayın İyimaya, “Güzel kardeşim, ne olacak konuşmasanız.” filan yaptı ama sonradan kendisi onu telafi etti ayrıca ama. Bizler de orada ifade edebiliriz ve o Komisyonda, bu Komisyonda bulunan arkadaşların bir kısmı da var. Dolayısıyla hepimiz orada sanıyorum o şeyi halledebiliriz.

Bu özürü-engelli meselesinde Aile Bakanlığının bir çalışması varmış, onu ben sorarak öğrenmişim. Kaldı ki, “engelli” konusu artık literatürde “özel durumlu bireyler” e kadar ilerledi. Yani uluslararası literatürü siz de takip ediyorsunuzdur. Özel durumlu bireyler şeklinde geçiyor. Hatta engelli bile kalmadı ama Türkiye’deki en büyük sorun, zaten şu önümüzdeki bir yılda, yani gelecek temmuza kadar kamusal uyumun sağlanması. Adına ne dersiniz deyin o insanlar yalnızca sosyal hayata uyum istiyorlar, toplumsal hayatın içinde yer almak istiyorlar.

Belki biz Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak kadınları en dezavantajlı kılan engelli yakınları olarak kadınlar üzerinden bu iş yürüdüğünde belki o hakkın, kamusal düzenlemenin bir an önce gerçekleşmesi için mücadele etmeliyiz gibi bir kanaatim var kişisel olarak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Hülya Hanım, buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Günaydın herkese ve önümüzdeki yılın iyi ve verimli geçmesini diliyorum.

Şimdi, rapor olduğundan bahsetmişsiniz. Aslında bu rapordan bir nüsha elde edip bizlere dağıtma şansı olabilir mi bu konularla ilgili? Yani biz de neler konuşuluyor veya neler düşünülmüş, bilgilendirilmiş oluruz.

Bir de, bu alt komisyonlardan bahsediyoruz. Günümüzde, tabii, boşanmaların artması çok önemli. Onların nedenleri var, ama bunun yanında boşanmalarla birlikte yürüyen bir kadına şiddet olayı da var. Baktığınız zaman, bu şiddet uygulanan durumlarda işte boşanma istemiş oluyor kadın ve bu da ölümüne yol açabiliyor bunların. Yani ayrıca kadına şiddet ve bu kadın cinayetlerinin de işlenmesiyle ilgili bir komisyon veya çalışma grubu oluşturabilir miyiz diye ben önermek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın vekillerim, son üç dört dakika çünkü 11.30' da heyet gelecek.

Buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şimdi, bu komisyon kurulduğunda, hani biz ilk toplandığımızda ve geleneksel olarak aynı şey söyleniyordu, partiler üstü bir komisyon diye. Şimdi, partiler üstü komisyonsa -ki, hep öyle çalışmaya gayret ettik- o zaman, komisyonun ele alacağı konuların da farklı parti üyeleri tarafından değişik düşünülebileceği bence göz önüne alınmalı.

Bunu şunun için söylüyorum: Sevgili Öznur'un kürtaj meselesiyle, şimdi, dedi ki: Bir kere rapor. Rapor niye bize gelmiyor? Yani tam da benim söylemek istediğim şey. Daha başından yedi sekiz kere "Ben katıldım." falan dedi Öznur.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Ben "Katıldım." demedim. Yedi sekiz kere bakanlar düzeyinde...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama "Ben de raporu gördüm, inceledim." falan dedin.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Raporu kendim istedim ve kendim isteyerek raporu gördüm, inceledim, yurt dışındaki toplantılarda gündeme gelecekti...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Anladım. Her neyse...

Otomatik olarak bu raporun, bu tartışmalar sırasında bize de gelmesi gerekir. Eğer bu Komisyonun...

BAŞKAN – Kamuoyuyla paylaşılan bir şey değil. Bir ihtiyaçtan dolayı raporu istemiş, siz de isterseniz size de verilebilir.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Öznur'la bağlantılı söylemiyorum ama bu raporu hazırlayanlar her kimse, Sağlık Bakanlığıydı bilme ne bakanlığıydı, otomatik olarak bize yollamaları gerekir. Yani Hülya bile “Acaba raporu bize dağıtma şansı olabilir mi?” diye hani yalvaran bir tonla söyledi. Böyle olmaması gerekir. Bu doğrudan bütün kadın...

BAŞKAN - Arkadaşlar, milletvekili olarak her bir arkadaşımızın bu raporu isteme, temin etme...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama bu bir Komisyon. Komisyonun dağıtması lazım.

BAŞKAN – Hayır, Komisyon tabii ki. Komisyon olarak biz bunun takibindeyiz. Çalışmaların tamamlanması bitmediği için, taslak hâlinde olduğu için ben alıp herkese dağıtmadım.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama bittikten sonra çok geç oluyor Sevgili Sibel Hanım.

BAŞKAN – Ama taslak kısmı kendi çalışmalarını bitirdikten sonra kamuoyuyla paylaşıp tekrar üzerinden revize yapıp ondan sonra Meclise geliyor. Yani siz bu şiddetle ilgili yasanın hazırlanma süreçlerini de biliyorsunuz. Yani gelen aşamalarını biliyorsunuz. Bu konuda sadece bakanlıklar düzeyinde, müsteşar düzeyinde değil, teknik heyet yani bilim adamlarının da çalışmaların içinde olduğu bir çalışma hâline geldi. Bir taslak hâlinde olduğu için henüz çalışmalar bitmediği için yani bir ön taslak var ama o taslak geliştii, ondan sonra bir daha geliştii. Dolayısıyla ben size her verdiğim taslak bir sonraki taslakla uyumlu olmayacağı için yanlış... Onun için, bir bitsin taslağın çalışması...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şimdi, bakın, ben de tam onu söylemek istiyorum. Geçen sefer bittikten sonra bize sadece bir saat gibi bir süre kaldı. Allah'tan biliyorduk biz çünkü kadın örgütleri o şiddet yasa...

BAŞKAN – Hayır, o...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir dakika, ne olur, sözümü bitireyim.

Şunu söylemek istiyorum: Yani bu Komisyonun bir ağırlığı varsa bu Parlamento binası içinde, ki onu “Biz ihtisas komisyonu değiliz.” diye söyledi Ruhsar. O doğruysa bir kere ihtisas komisyonu olmamız için muhakkak bunu değiştirmemiz lazım, ne değiştirilmesi gerekiyorsa İç Tüzük mü, her neyse.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Sorumlu ama yetki siziz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tamam, bunu yetkili hâle getirmek lazım. Eğer böyle bir komisyon varsa ve bunun büyük bir çoğunluğu da kadınlardan ve kadın konusunda duyarlı erkeklerden oluşan bir komisyonsa bunun böyle “Sorumluyuz, yetkili değiliz, ihtisas komisyonu değiliz.” falandan çıkarılması lazım. Şimdi, bu bir.

Dolayısıyla da otomatik olarak bu yasalar tartışılırken... Şimdi, bunu bakanlık herhâlde kendi kafasından üç kişiyle yapmıyor. Ona soruyor, buna soruyor. Niye bize sorulmuyor? İsteddiği kadar 6 tane taslak olsa da 6 taslak da gelsin. İnternet diye bir şey var. Bir düğmeye basacak, yollayacak hepimize.

Şimdi, şunu söylemek istiyorum partiler üstü lafıyla bağlantılı olarak: Şimdi, bu kürtaj meselesinde de Öznur dedi ki: "Birinci önceliği sağlık benim." dedi. Şimdi, bu tabii bir ideolojik bakış açısı. Yani ben bunu kötüdür anlamında söylemiyorum, Ruhsar da aynı şeyi söyledi. Ama belirli bir bakış açısı. Buna farklı da bakabilirsiniz. Sağlıktan önce kadının özgürlüğüyle bağlantılıdır diyebilirsiniz ki ben öyle diyorum mesela. Benim gibi belki aynı şekilde düşünen başka arkadaşlar da vardır. Çünkü kürtajın genel olarak bebeğe, anneye falan -yani benim bildiğim kadarıyla da- böyle büyük bir sağlık problemi çıkardığı, dünyada sürü sepet kürtaj olan kadın var, bilakis tam tersine ben şunu iddia edebilirim ki, mesela kürtaj kısıtlandı, yasaklandı vesaire zamanlarda anne sağlığı özellikle alt sınıf kadınlar için...

BAŞKAN – Hocam, haftaya Sağlık Bakanını çağırırım, birebir ağzından dinleyelim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tamam, dinleyelim ama yani şunu söylemek istiyorum ben; ben kürtajın sağlık sorunu mu değil mi onu tartışmak değil, şunu söylemek istiyorum: Bu birinci önceliği sağlıktır diye bir karar verilip de bu Komisyonunda bunun tartışılması lazım. Belki "Birinci önceliği sağlık değil başka bir şeydir." kararı vereceğiz çünkü bu ideolojik bir bakış açısı. Yani "Birinci önceliği sağlıktır." da denebilir, "Birinci önceliği kadının seçimi." de denebilir, "Kadının kendi vücuduna hâkim olması." da denebilir, "Kendi vücudu üzerinde tasarruf sahibi olması." da denebilir ki, kadın örgütleri, feministler vesaire hep ikinci görüşte.

Şimdi, dolayısıyla eğer biz bunu tartışacaksak "A, ne olacak canım, bu birinci önceliği sağlık, Sağlık Bakanlığına gitsin önce." gibi bir kararı tartışmadan veremeyiz.

Benim söylemek istediğim. O "özürlü" kelimesinin de değişiyor olmasına sevindim.

BAŞKAN – Onunla ilgili Medis Başkanına önümüzdeki hafta gideceğiz. Bu konuda yapmamız gereken ne çıkartabiliriz, ne yapabiliriz, bunu konuşacağız hep birlikte, tamam mı?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Yani bunu konuşalım çünkü şiddeti konuşamadık biz geçen sene, hiç olmazsa bunu zamanında konuşalım.

BAŞKAN – İkincisi, kürtajla ilgili de bakanlıklardan Komisyona gelecek olan ilk olarak o zaman Sağlık Bakanlığını davet edelim. Hem bu konuda genelgeyle ilgili hem de taslakla ilgili...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama aynı zamanda o zaman bir kadın örgütünü de davet edelim. Kürtajın kısıtlanmasına karşı olan bir kadın örgütünü veya feminist gruplardan birkaç grubun başkanını da davet edelim ki onlar da tersini anlatsın bize, sırf Sağlık Bakanını dinlemeyelim.

BAŞKAN – İşte, bilmiyorum yani onu ayarlayacağız.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Bakan dolu önümüzdeki hafta Başkanım, ondan sonrakilerde uygunsa ancak biz Sağlık Bakanını davet edebiliriz.

BAŞKAN – Tamam, ne zaman...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Önümüzdeki hafta yani Rus Kalkınma Grup Başkanlığı dolayısıyla, yani bu benim spesifik çalışma alanım olduğu için, anne çocuk sağlığıyla alakalı, yakın takip ettiğim için ve bu konuşmayı da Sayın Başbakan İstanbul'da Birleşmiş Milletler'de bizim konferansımızda yaptığı için, ben özel olarak takip ettiğim için, kürtle ilgili raporları adım adım takip ettim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tamam canım, o önemli değil ama gelmesi lazım otomatik her hâlükârda.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Dolayısıyla, yani özel bir iktidar milletvekili olduğum için istediğim falan filan değil. Benim özel takibim dolayısıyla.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Anladım, kabul ettim zaten başında. Mesele o değil de otomatik gönderilmesi lazım.

BAŞKAN – Evet. Teşekkür ediyorum Hocam.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gürkut Bey, son söz sizde, ondan sonra toplantıyı kapatacağım, heyet gelmiş olabilir.

Evet, buyurun.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Sayın Başkan, özellikle ben Binnaz Toprak'ın sözlerine aynen katılıyorum ama dikkat çekmek istediğim sayın Komisyon üyeleri arkadaşlarıma, bu, kadına karşı şiddetin giderek tırmanması ve son yıllarda inanılmaz boyutlarda kadına şiddetin arttığını görmekteyiz. Hülya Güven arkadaşımız da çok güzel söyledi "Bununla ilgili komisyon kuralım." diye. Bunu çok önemseyelim diye söylüyorum lütfen, her gün basında birçok haber çıkıyor, bunları toplayacak bir merkez olmalı. Bu insanlarla ayrı ayrı ilgilenecek, bunları günlük yaşamın içinde takip edecek, hatta gerekiyorsa hukuk desteği verecek, böyle bir, birebir, teker teker Türkiye'de kadına yönelik her şiddetin kaydedildiği bir merkez kurulmasını talep ediyorum. Ben bu konuda, komisyon kurulsun ama sürekli bir merkez kurulsun. Ve çok ilginç bir şey var. Niye son on yılda arttı bu olay? Daha önce bu kadar bizi rahatsız etmiyordu, çok istisnayı. Ekonomik olarak bir sebebi mi var, kökeninde ne var? Onları da araştırmak lazım. O nedenle sürekli bir araştırma merkezi kurulmasını talep ediyorum.

Ben teşekkür ederim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) - Avrupa'da gene de en düşük ülkelerden biriyiz kadına karşı şiddette.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, şimdi, tabii, biz geçen dönem yani 23'üncü dönemde şiddetle ilgili bir alt komisyon, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurdu, çalıştı, bir rapor hazırladı

ve o raporun neticesinde aslında kanun hayat buldu yani böyle bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu ortaya çıktı ya da işte, bu raporun neticesinde bir kanun geçirdik. Şimdi, bu kanunda da sizin bahsettiğiniz, özellikle şiddet önleme ve izleme merkezlerinin kurulması kanunda var. Bununla ilgili Bakanlık -yine Bakanlığı da davet edeceğiz- yönetmeliklerin hepsini tamamladı. Dolayısıyla, pilot uygulamaları başlattı. Mesela, şiddet önleme ve izleme merkezlerinden bir tanesi Ankara'da. Bunları biz takip edebiliriz. Özellikle bu aşda yani bir alt komisyon kurulmasından ziyade uygulamaya geçirilmesi, uygulayıcıların bu konuda neler yapıp yapmadığını takip konusunda, daha alan çalışması yapmamız gerekebilir. Yani genelgelerin, yönetmeliklerin hayata geçip geçmediğini, kurulan merkezlerin nasıl işlediğini, yaygınlaştırılması gerekliliğini, işte, hangi bölgelerde acil önlem alınması gerektiğini vesaire... Bunu takip etmemiz gerekiyor yani bir alt komisyon kurmaktan ziyade bunu, izleme olarak yani komisyonun asli görevlerinden biri olan takip ve izleme, denetleme hususunda, başlığı altında bunu yapsak daha iyi olur diye düşünüyorum. Çünkü böyle bir alt komisyon kuruldu ve yapıldı. Aynı şeyi tekrar etmek gibi gözükabilir. Onun için o kısmını ayrı tutalım ama diğer komisyonların kurulmasıyla ilgili aynı fikirdeyim. Yani, bunları, hem boşanmalar olabilir hem diğer arkadaşlarımızın bahsettiği alt komisyonlar kurulabilir tabii ki. Ama şu anda iki tane kurduk, hemen onları çalışmaya başlatalım haftaya. Komisyonların üyelik seçimlerini gerçekleştirelim, onlar çalışmaya başlasınlar. Ondan sonra çalışma gruplarını oluşturalım. Bu arada tüm kanunları -bakın- gelecek olan büyükşehir kanunundan şeye kadar, uzmanlarımız tüm kanunların -bizimle ilgili olsun olmasın- gözden geçirilmesi ve taramasını yapıyor. Bakın, bu alanda şu anda görüştüğümüz toplu iş sözleşmesiyle ilgili 26'ncı maddede (1)'inci fıkra ve (3)'üncü fıkrasında "toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesi" hususunu koyduk. Bunları takip ediyoruz. Bir yandan da yani bizim komisyona gelip gelmediğini, gelip gelmemesine bakmaksızın her bir kanunu bu açıyla komisyon uzmanlarımız gözden geçiriyor ve "Bunda bunlar olması gerekli" deyip o komisyonlara önerilerde bulunuyoruz. Burada bizim komisyonumuzda üye olan arkadaşlarımız başka komisyonlarda da görev alıyorlar, onun için bu konuda duyarlılıkları oluyor ama diğer komisyon başkanlarıyla bu konuda bir toplantı yapacağız, bir yemek yiyeceğiz, oradaki başkanlardan da "Nasıl birbirimize destek verebiliriz, bu konuda nasıl duyarlı olunabilir?"le ilgili bir araya geleceğiz, özellikle Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu başkanlığında, diğer komisyon başkanlarımızla bir yemek ve toplantı yapacağız, bu konuda onların desteklerini isteyeceğiz.

Ben sözü bitirdim. Son sözü Tülay Hanım'a veriyorum, ondan sonra da toplantıyı kapatıyorum.

Buyurun Tülay Hanım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben bütün o konuşulanlar çerçevesinde ilk önce Aile Bakanımızı buraya -hani bakanlar içerisinde- davet etmemiz gerekir diye düşünüyorum. Bütün konu başlıkları, şiddetten az önceki ifade ettiklerimizin her birine kadar... Sayın Başkanın altını çizdiği ayrıntı da çok önemli yani komisyon

kurulmasından öte alınanlardan sonra yasal bir aşamaya gelindi, oluşturulan yapılar var. Hele şimdi hele son bir ayda Bakanlıkla ilgili çok ciddi yönetmeliklerin hayata geçmesi noktasında ciddi adımlar var. Dolayısıyla, onu da dinlersek çok daha iyi olacak. Bir yol haritamız, son bir yıl içerisinde çünkü bizim çalışmalarımızın hemen hemen yüzde 90'ının ayağı yine Aile Bakanlığını direkt ilgilendiriyor. Hani Sağlıkta önce bence Aile ve Sosyal Politikalar...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben çok destekliyorum sizi.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ben ilk olarak Binnaz Hocamdan destek alınca Sayın Başkan...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çok kuvvetli destekliyorum Tülay, ağzına sağlık.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Binnaz Hocam kuvvetli destekledi Sayın Başkanım.

İlk önerimiz sağlıktan öte Aile Bakanımızı davet etmek, tüm konu başlıklarıyla ilgili ilk önce onu ağırlamak.

Bir de boşanmalarla ilgili alt komisyonun bizim KEFEK bünyesinde olmasının da bizim Komisyonumuzu güçlendireceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Toplantıyı kapattım arkadaşlar.

Kapanma Saati: 11.37